

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.017.01.2017
P/17/028

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz
T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60
lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/028 – System oceny jakości kształcenia w szkołach wyższych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontrolerzy	Ryszard Lutyński – gł. specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/138/2017 z 14 września 2017 roku, Sławomir Kierat – doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LBY/180/2017 z 27 listopada 2017 roku. (dowód: akta kontroli str. 3)
Jednostka kontrolowana	Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, ul. Chodkiewicza 30, 85-064 Bydgoszcz ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	prof. dr hab. Jacek Woźny - Rektor UKW ² (dowód: akta kontroli str. 14-16)

II. Ocena kontrolowanej działalności³

Ocena ogólna

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia⁴ stosowany w UKW od 2010 r., wspierał monitorowanie, ocenę i doskonalenie procesu kształcenia. W ramach tego systemu, w zakresie jakości kształcenia, przyjęto cele do osiągnięcia, jak również terminy ich realizacji. W kontrolowanym okresie⁵ regularnie prowadzono badania i analizy jakości kształcenia, pozwalające na wyciąganie odpowiednich wniosków oraz formułowanie rekomendacji służących doskonaleniu tego procesu.

Jako nieprawidłowe, NIK oceniła, nieokreślenie w pierwotnie przyjętej Strategii Rozwoju UKW na lata 2016-2020 mierników, jak również ich wartości referencyjnych i docelowych. W ocenie NIK utrudniało to, w szczególności do czasu określenia przez Uczelnię samych mierników - tj. do 25 października 2016 roku, monitorowanie stanu realizacji Strategii.

Jako nieprawidłowe oceniono również nieprzeprowadzenie ocen okresowych dla wszystkich, podlegających tym ocenom, pracowników akademickich. W badanym okresie tylko dwa wydziały Uczelni sporządziły takie oceny dla wszystkich im podlegających nauczycieli. W pozostałych pięciu wydziałach oceniono tylko od ok. 30 do 70% nauczycieli. Zdaniem NIK, mogło to niekorzystnie oddziaływać na jakość kształcenia. Oceny nauczycieli akademickich były natomiast przeprowadzane z uwzględnieniem najważniejszych elementów dydaktycznych ich pracy.

¹ Dalej „UKW” lub „Uczelnia”.

² Dalej „Rektor”, zajmujący to stanowisko od 1 września 2016 r. Poprzednio Rektorem UKW w okresie od 1 września 2012 r. do 31 sierpnia 2016 r. był prof. dr hab. Janusz Ostoja-Zagórski.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny cząstkowej według proponowanej skali byłoby niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową.

⁴ Dalej „WSZJK”.

⁵ Kontrola objęła lata akademickie 2015-2016 i 2016-2017 oraz okres do zakończenia kontroli, tj. do 31 października 2017 roku.

UKW uzyskiwał pozytywne oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej, dotyczące jakości kształcenia, jak i doskonalenia systemu zapewnienia jakości kształcenia.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Uczelnia posiadała Strategię Rozwoju UKW na lata 2016-2020, określającą politykę jakości kształcenia. Strategia ta została uchwalona przez Senat Uczelni⁶ 26 stycznia 2016 roku. Przewidywała ona cztery cele strategiczne: 1/ zapewnianie najwyższej jakości kształcenia, 2/ wzmacnianie pozycji naukowej UKW, 3/ efektywną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, 4/ efektywne zarządzanie Uczelnią.

Dla każdego celu przewidziano działania oraz zadania, a także ich mierniki. Określono także m.in. organ wiodący oraz termin realizacji celów. Wśród 28 mierników dla celu „zapewnianie najwyższej jakości kształcenia” były m.in.: liczba projektów nowych kierunków studiów (pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia oraz studiów podyplomowych); liczba uruchamianych nowych form kształcenia (studia stacjonarne wieczorowe, e-learning, kursy certyfikowane, warsztaty, szkolenia); liczba działań na rzecz zwiększania liczby studentów obcokrajowców; liczba ofert kształcenia (programów kształcenia) w języku angielskim.

WSZJK został uchwalony przez Senat 30 marca 2010 roku. Obejmował on: organizację kształcenia, programy kształcenia, nauczanie, ocenianie oraz środowisko kształcenia. Po zmianach w 2013 r. system uwzględniał m.in.: łączność kształcenia i badań naukowych, doskonalenie programów kształcenia, monitorowanie jakości kształcenia z uwzględnieniem karier zawodowych absolwentów, wyposażenie studentów, doktorantów i słuchaczy w wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne przydatne do życia w społeczeństwie obywatelskim oraz stosowne do wymagań rynku pracy.

Organy WSZJK występowały na dwóch poziomach: ogólnouczelnianym i podstawowych jednostek organizacyjnych Uczelni. WSZJK określał m.in. przedmiot oceny w zakresie jakości kształcenia, zadania ww. organów oraz strukturę organizacyjną systemu.

(dowód: akta kontroli str. 307-548; 564-565; 604-654)

Regularnie prowadzono analizy jakości kształcenia. Na ich podstawie sporządzano sprawozdania poszczególnych organów systemu, w tym: Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia; Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia i Biura ds. Jakości Kształcenia. Podstawowe jednostki organizacyjne Uczelni sporządzały i przedkładały Prorektorowi ds. Studenckich i Jakości Kształcenia coroczne sprawozdania z działań na rzecz zapewnienia jakości kształcenia w danym roku akademickim. Sprawozdania te były spójne i zawierały m.in. wnioski z okresowej samooceny, raporty z procesu ankietyzacji oraz wnioski dotyczące działań na rzecz zapewnienia jakości kształcenia sformułowane przez Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia.

Na ich podstawie Biuro ds. Jakości Kształcenia sporządzało i przedkładało Prorektorowi ocenę funkcjonowania Systemu, podlegającą zaopiniowaniu przez Senat Uczelni. Ocena ta zawierała m.in. rekomendacje Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, Senackiej Komisji ds. Dydaktyki i Jakości Kształcenia oraz Prorektora ds. Studenckich i Jakości Kształcenia. W wyniku analiz i sprawozdań za

⁶ Dalej: „Senat”.

rok akademicki 2015/2016 rekomendowano jednostkom organizacyjnym prowadzącym kierunki studiów m.in.: przeprowadzanie analiz ofert rekrutacyjnych, „odpływu studentów” po studiach pierwszego stopnia, zatrudnienia w kontekście zapewnienia minimum kadrowego.

(dowód: akta kontroli str. 307-536)

2. Uchwałami Senatu Uczelni⁷ ustalono, na poszczególne lata badanego okresu, zasady rekrutacji studentów. Zasady te były zgodne z wymogami art. 169 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym⁸. Przyjęcie kandydatów na sześć z siedmiu wydziałów Uczelni odbywało się na podstawie rankingu średniej ocen uzyskanych na egzaminie maturalnym. Wyjątek stanowił Wydział Edukacji Muzycznej, gdzie przyjęcie kandydatów na studia odbywało się na podstawie wyniku egzaminu praktycznego.

Uchwały Senatu nie wskazywały wprost minimalnego wyniku, powyżej którego kandydat może zostać przyjęty na studia. Na kierunki studiów, gdzie liczba kandydatów nie przekraczała planowanej liczby miejsc, przyjmowano wszystkich kandydatów, którzy zdali egzamin maturalny i przeszli wszystkie etapy rekrutacji. W przypadku kierunków, gdzie liczba kandydatów przekraczała planowaną liczbę miejsc, stosowano zasadę przyjmowania kandydatów z najlepszymi wynikami z egzaminu maturalnego. W okresie objętym kontrolą na Uczelnię, w tym na trzy objęte badaniem wydziały, przyjęto:

- w roku akademickim 2015/2016: na Uczelnię - 3305 osób, tj. 75,9% z ogółu kandydatów (4353), w tym: na Wydział Pedagogiki i Psychologii - 148 osób, tj. 30% z ogółu kandydatów (489), na Wydział Matematyki, Fizyki i Techniki - 30 osób z 60 kandydatów, a na Wydział Kultury Fizycznej, Zdrowia i Turystyki - 25 z 43 kandydatów;
- w roku akademickim 2016/2017: na Uczelnię - 3123 osób, tj. 73% z ogółu kandydatów (4280), w tym: na Wydział Pedagogiki i Psychologii - 177 osób, tj. 34% z ogółu kandydatów (525), na Wydział Matematyki, Fizyki i Techniki - 27 osób z 48 kandydatów, a na Wydział Kultury Fizycznej, Zdrowia i Turystyki przyjęto na studia drugiego stopnia 24 osoby z 25 kandydatów. Nie uruchomiono na Wydziale Kultury Fizycznej, Zdrowia i Turystyki w roku akademickim 2016/2017 studiów pierwszego stopnia, na które zgłosiło się 23 kandydatów.

(dowód: akta kontroli str. 549-553)

3. Uczelnia, w badanym okresie, analizowała wskaźnik obrony prac dyplomowych - w terminie do 30 września roku, w którym kończą się studia. Ostatnie badanie w tym zakresie przeprowadzono w listopadzie 2016 roku. Wykazało ono, że liczba osób, które nie obroniły prac dyplomowych na studiach stacjonarnych (tylko te były objęte badaniem) oscylowała na poziomie 250 osób, co stanowiło ok. 9% ogółu przyjętych na studia stacjonarne w roku akademickim 2015/2016 – 2815 osób.

Wskaźnik obrony prac dyplomowych nie był przedmiotem udokumentowanych analiz. Temat terminowego przystępowania do obrony prac dyplomowych był natomiast omawiany na posiedzeniach Kolegium Rektorskiego, Kolegium Rektorsko-Dziekańskiego, Senackiej Komisji ds. Studenckich i Jakości Kształcenia oraz na posiedzeniach Senatu.

⁷ Nr 128/2013/2014 z dnia 27 maja 2014 r. i Nr 101/2014/2015 z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie ustalania szczegółowych warunków i trybu rekrutacji na studia.

⁸ Dz. U. z 2016 r. poz.1842, ze zm., dalej „PoSW”.

Uchwałą Senatu z 28 lutego 2017 r.⁹ wprowadzono m.in. nagradzanie promotorów na studiach licencjackich za terminowe wypromowanie prac. W ostatnim semestrze na studiach stacjonarnych za uczestnika grupy seminaryjnej wypromowanego do 15 lutego (dla studiów kończących się w semestrze zimowym) lub 15 lipca (dla studiów kończących się w semestrze letnim) nauczyciel akademicki otrzymywał dodatkowo 2/10 liczby godzin wykonanych w tym semestrze.

(dowód: akta kontroli str. 194-306; 604-654)

4. W Uczelni nie prowadzono w badanym okresie kursów wyrównawczych dla studentów pierwszego roku w zakresie przedmiotów nauczanych w szkołach ponadgimnazjalnych. W badanych latach Uczelnia nie realizowała także projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w tym zakresie. Projekty takie ostatnio realizowano przed okresem objętym niniejszą kontrolą, i tak:

- w okresie od 1 kwietnia 2009 r. do 30 września 2014 r. realizowano projekt pn. „Mechatronika kierunkiem przyszłości – dostosowanie oferty edukacyjnej UKW do potrzeb rynku pracy”; zgodnie z założeniami wniosku aplikacyjnego grupę docelową stanowiło 60 osób studiów stacjonarnych oraz 60 osób studiów niestacjonarnych; kluczowym wskaźnikiem projektu była; „liczba dyplomów uzyskania tytułu inżyniera mechatroniki”,
- w okresie od 1 marca 2010 r. do 31 sierpnia 2015 r. realizowano projekt pn. „Lepszy start absolwentów kierunków technicznych, matematycznych i przyrodniczych”; projekt obejmował 73% całkowitej liczby studentów stacjonarnych i niestacjonarnych kierunków: fizyka, informatyka, matematyka, edukacja techniczno-informatyczna, biologia, biotechnologia, ochrona środowiska, geografia, inżynieria materiałowa, inżynieria bezpieczeństwa, mechatronika, naborów 2010/11, 2011/12, 2012/13 i 2013/2014; studenci pierwszych lat studiów w/w kierunków uczestniczyli w fakultatywnych zajęciach wyrównawczych z matematyki i fizyki; przeprowadzono łącznie 2.580 godzin zajęć wyrównawczych z tych przedmiotów dla 705 studentów.

Projekty realizowano w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IV-Szkolnictwo wyższe i nauka, Działanie 4.1 - wzmocnienie i rozwój potencjału dydaktycznego Uczelni oraz zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy, Poddziałanie 4.1.1 - wzmocnienie potencjału dydaktycznego Uczelni.

(dowód: akta kontroli str. 125-127; 604-654)

5. W okresie objętym kontrolą liczba i struktura zatrudnionych w Uczelni nauczycieli akademickich na pełnym etacie (wg stanu na 30 listopada) nie uległa istotnym zmianom. W roku akademickim 2015/2016 wśród ogółem zatrudnionych 607 nauczycieli akademickich było 513 pracowników naukowo-dydaktycznych (84,5%), 90 pracowników dydaktycznych (14,8%) oraz czterech pracowników naukowych. W roku akademickim 2016/2017 wśród ogółem zatrudnionych 596 nauczycieli akademickich było 508 naukowo-dydaktycznych (85,2%), 86 pracowników dydaktycznych (14,5%) oraz dwóch pracowników naukowych.

Analiza zatrudnienia w badanym okresie na stanowiskach dydaktycznych wykazała, że: w roku akademickim 2015/2016 nie zatrudniano na stanowiskach dydaktycznych

⁹ w sprawie zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzaju zajęć dydaktycznych, pensum dydaktycznego, warunków jego obniżania, zasad ustalania godzin obliczeniowych oraz liczebności grup zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

żadnych pracowników po raz pierwszy, w roku 2016/2017 po raz pierwszy na stanowiskach dydaktycznych zatrudniono 5 osób. Dotyczyło to dwóch wydziałów:

- Wydziału Humanistycznego, gdzie w Katedrze Dziennikarstwa, Nowych Mediów i Komunikacji Społecznej zatrudniono dwie osoby.
- Wydziału Kultury Fizycznej, Zdrowia i Turystyki, gdzie w Instytucie Kultury Fizycznej zatrudniono trzy osoby.

(dowód: akta kontroli str. 128-143)

6. Ustanowiony, uchwałami Senatu, roczny wymiar pensum godzin dydaktycznych dla pracowników naukowo-dydaktycznych oraz dydaktycznych, był w badanym okresie zgodny z postanowieniami art. 130 ust. 1-2 PoSW i wynosił:

- dla pracowników naukowo-dydaktycznych - 210 godzin dla profesora zwyczajnego, profesora nadzwyczajnego/wizytującego i adiunkta posiadającego stopień doktora habilitowanego oraz 240 godzin dla adiunkta i asystenta;
- dla pracowników dydaktycznych - 360 godzin dla wykładowcy i starszego wykładowcy oraz 540 godzin dla lektora/instruktora.

(dowód: akta kontroli str. 128-143; 604-654)

7. Oceny okresowe nauczycieli, zgodnie z art. 132 ust. 1-4 PoSW oraz § 89 ust. 2 Statutu Uczelni, należało przeprowadzać nie rzadziej niż raz na dwa lata lub na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej, w której nauczyciel akademicki był zatrudniony. Zmianą PoSW (od 1 października 2016 r.) wprowadzono obowiązek oceny nie rzadziej niż raz na cztery lata; Statut Uczelni w tym zakresie nie uległ zmianie.

W obowiązujących, w badanym okresie, wzorach arkuszy ocen okresowych zawarto takie elementy, jak: podnoszenie kwalifikacji (dodatkowe studia, studia podyplomowe; uzyskanie stopnia/tytułu naukowego); ocenę pracy dydaktycznej (na podstawie opinii przełożonych i studentów); podnoszenie kompetencji dydaktycznych (np. kursy w zakresie umiejętności dydaktycznych, kreatywnych metod przekazywania wiedzy, itp.).

Wyniki ostatnich okresowych ocen wykazały m.in., że:

w roku akademickim 2015/2016:

- sporządzono 287 ocen pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych, z czego 171 (59,6%) uzyskało ocenę pozytywną wyróżniającą; 109 (38,0%) pozytywną zadowalającą i siedem osób (2,4%) ocenę negatywną,
- oceny negatywne wystąpiły na trzech wydziałach (po jednej na Wydziale Pedagogiki i Psychologii oraz Wydziale Administracji i Nauk Społecznych oraz pięć na Wydziale Humanistycznym);

w roku akademickim 2016/2017:

- sporządzono 81 ocen pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych, z czego 57 (70,4%) uzyskało ocenę pozytywną wyróżniającą; 17 (21,0%) pozytywną zadowalającą i siedem osób (8,6%) ocenę negatywną,
- oceny negatywne wystąpiły na trzech wydziałach (jedna na Wydziale Pedagogiki i Psychologii, cztery na Wydziale Matematyki, Fizyki i Techniki oraz dwie na Wydziale Humanistycznym),
- na Wydziale Edukacji Muzycznej nie sporządzano ocen.

Z 13 osobami, które uzyskały ocenę negatywną, rozwiązano (lub nie przedłużono) umowy o pracę. Jedną osobę skierowano do ponownej oceny za rok. Na czterech Wydziałach przeprowadzono rozmowy z osobami, do których pracy były uwagi.

W Uczelni w badanym okresie nie przyznawano nagród Rektora za osiągnięcia dydaktyczne. W kwestii tej obowiązywała uchwała Senatu z 29 kwietnia 2014 r. w sprawie nagród rektorskich dla nauczycieli akademickich. Ograniczała ona, z uwagi na trudną sytuację finansową Uczelni, przyznawanie nagród rektorskich do przypadków, gdy nauczyciel akademicki uzyska tytuł naukowy profesora, stopień naukowy doktora habilitowanego, stopień doktora (z wyróżnieniem).

(dowód: akta kontroli str. 28-124; 183-193; 604-654)

8. Na wszystkich siedmiu wydziałach przewidziano nagradzanie najlepszych prac dyplomowych studentów (licencjackie i magisterskie). Regulamin określał m.in. zasady przyznawania wyróżnień za najlepszą pracę dyplomową. Prawo zgłaszania osoby uprawnionej do otrzymania wyróżnienia przysługiwało komisji egzaminu dyplomowego. Wyboru najlepszej pracy dyplomowej na Wydziale dokonywała Wydziałowa Komisja ds. Nagród i Wyróżnień dla Studentów i Absolwentów. Wyróżnienia za najlepszą pracę dyplomową na Wydziale przyznawał Dziekan. Ogłoszenie wyróżnień odbywało się na wrześniowej Radzie Wydziału, natomiast wręczenie wyróżnień studentom na październikowej Radzie Wydziału.

(dowód: akta kontroli str. 194-306; 604-654)

9. W badanym okresie nie zamieszczano w Uniwersyteckim Systemie Obsługi Studiów (USOS) sylabusów do przedmiotów wraz z efektami kształcenia¹⁰. Dziekani wydziałów Uczelni podali, że nie zamieszczano w systemie sylabusów z powodu braku takiej możliwości technicznej. Podali, że były one natomiast wyłożone do wglądu w sekretariatach Instytutów w formie papierowej, składano je dwa tygodnie przed rozpoczęciem zajęć. Pełne sylabusy prezentowano na pierwszych zajęciach dydaktycznych.

Prof. nadzw. dr hab. Benedykt Ody - Prorektor ds. Studenckich i Jakości Kształcenia, podał m.in., że: studenci mają dostęp i możliwość pobrania elektronicznej wersji sylabusu. Od roku akademickiego 2016/2017 trwają również prace nad wdrożeniem modułu sylabus do systemu USOS UKW. Zakłada się, że prace te zakończą się w roku akademickim 2018/2019.

Terminy dyżurów nauczycieli akademickich znajdowały się w zestawieniu zbiorczym na internetowej stronie Instytutów oraz jako informacja na ogólnie dostępnych stronach pracowników.

(dowód: akta kontroli str. 194-306; 542-548)

10. W badanym okresie Polska Komisja Akredytacyjna¹¹ 7-krotnie kontrolowała Uczelnię w zakresie ocen programowych¹². I tak:

- w czerwcu i wrześniu 2016 r. kontroli podlegał Wydział Matematyki, Fizyki i Techniki, a w maju 2017 r. Wydział Nauk Przyrodniczych. PKA uznała, że stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia były adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagały studentów w procesie uczenia i umożliwiały skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia. W ocenie PKA System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia był przejrzysty, zapewniał rzetelność,

¹⁰ Informator zawierający program nauki danego przedmiotu, wymagania i kryteria egzaminacyjne oraz przykładowe zadania.

¹¹ Dalej „PKA”

¹² <http://www.pka.edu.pl/portfolio-item/baza-ocen/>

wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwił ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. PKA przekazała do realizacji 20 zaleceń. Przeprowadzona w toku niniejszej kontroli NIK, analiza realizacji zaleceń z ocen programowych PKA (według stanu na koniec września 2017 r.) wykazała, że poszczególne wydziały UKW podjęły działania w celu poprawy stanu ujętego w zaleceniach we wszystkich przypadkach.

- cztery oceny PKA przeprowadziła w roku akademickim 2016/2017. Do czasu zakończenia niniejszej kontroli NIK Uczelnia nie otrzymała jeszcze raportów z tych ocen.

(dowód: akta kontroli str. 194-306; 566-567; 604-654)

11. W kontrolowanym okresie podejmowano działania w zakresie współpracy z przedsiębiorcami, samorządem oraz innymi instytucjami i organizacjami. Działania te były prowadzone na szczeblu ogólnouczelnianym, jak i poszczególnych wydziałów i jednostek organizacyjnych Uczelni. Wśród tych działań Biuro Funduszy Europejskich i Współpracy z Regionem realizowało projekty „POWER” dofinansowane ze środków UE. Wśród nich zrealizowano m.in. następujące projekty:

- „Wykwalifikowani, aktywni, komunikatywni - absolwenci UKW” oraz projekt „Wypłyn na szerokie wody”, – których celem był wzrost u studentów UKW kompetencji niezbędnych na rynku pracy;
- Projekt „Biuro Karier pomostem do kariery”, którego celem był wzrost aktywności zawodowej studentów UKW poprzez poprawę jakości i poszerzenie zakresu usług świadczonych na ich rzecz przez Biuro Karier UKW.

Wśród działań podejmowanych przez poszczególne wydziały UKW były m.in.:

- współpraca Wydziału Administracji i Nauk Społecznych z 32 interesariuszami kierunkowymi zewnętrznymi w celu podniesienia jakości edukacji. Współpraca ta polegała na projektowaniu i doskonaleniu programów kształcenia; obejmowała również realizację odpłatnych praktyk zawodowych dla studentów UKW;
- umowy i porozumienia o współpracy Wydziału Kultury Fizycznej, Zdrowia i Turystyki z 16 interesariuszami zewnętrznymi; Wydział ten współpracował w latach 2015-2017 z przedsiębiorcami, samorządem terytorialnym i innymi instytucjami podczas opracowywania i ewaluacji programów nauczania na kierunku geografia (studia I i II stopnia, stacjonarne i niestacjonarne).

(dowód: akta kontroli str. 144-181)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. w Strategii Rozwoju UKW na lata 2016-2020 nie określono mierników, ich wartości referencyjnych (punktów „startu” w momencie wdrożenia Strategii) i wartości docelowych świadczących o tym, czy cel został osiągnięty. Uniemożliwiło to analizę i ocenę przez władze Uczelni faktycznego stanu realizacji Strategii.

Prof. nadzw. dr hab. Benedykt Ody - Prorektor ds. Studenckich i Jakości Kształcenia i prof. nadzw. dr hab. inż. Marek Macko - Prorektor ds. Rozwoju i Współpracy wyjaśnili, że strategia rozwoju została uchwalona przez Senat UKW podczas uprzedniej kadencji władz Uczelni i w dokumencie tym zabrakło mierników, i ich wartości referencyjnych. Po wyborach nowe Kolegium Rektorskie - 25

października 2016 roku (na drugim posiedzeniu Senatu pod przewodnictwem nowego Rektora – prof. dr hab. Jacka Woźnego) Senat uchwalił mierniki – Uchwała Senatu z 25 października 2016 roku (Nr 5/2016/2017).

Podali również, że w świetle zmian, jakie zachodzą w szkolnictwie wyższym zasadnym pozostaje, aby na nowo zweryfikować Strategię Rozwoju Uczelni do roku 2020. W tej perspektywie wartości referencyjne byłyby pierwsze do weryfikacji i powinny zostać poddane zmianom po zmianie nowej parametryzacji i nowych przepisów prawnych.

(dowód: akta kontroli str. 537-548)

2. nieprzeprowadzenie w obowiązującej częstotliwości, tj., co najmniej raz na dwa lata, ocen części nauczycieli akademickich - w pięciu z siedmiu wydziałów Uczelni. Naruszono tym samym § 89 ust. 2 Statutu Uczelni.

W ciągu badanych dwóch lat akademickich w jednostkach organizacyjnych Uczelni należało dokonać ocen wszystkich nauczycieli akademickich z wyjątkiem:

- posiadających tytuł naukowy profesora, zatrudnionych na podstawie mianowania, jeżeli nie upłynęły cztery lata od poprzedniej oceny (do czasu uchylecia powyższego zapisu przez Senat UKW 20 kwietnia 2017 r.¹³),
- nauczycieli akademickich w przypadkach określonych w § 132 ust. 4 ustawy PoSW.

Dwa wydziały Uczelni: Wydział Edukacji Muzycznej oraz Wydział Pedagogiki i Psychologii dokonały oceny wszystkich nauczycieli akademickich. W pozostałych pięciu wydziałach oceniono od ok. 30% do ok. 70% nauczycieli akademickich.

Dziekani tych pięciu wydziałów wyjaśnili, że:

- w Wydziale Kultury Fizycznej, Zdrowia i Turystyki oraz Wydziale Nauk Przyrodniczych kolejne oceny ponad 40 osób przewidziano na IV kw. 2017r.;
- w Wydziale Administracji i Nauk Społecznych oceny niektórych nauczycieli akademickich przeoczono;
- Wydziały wstrzymywały się z dokonywaniem ocen i oczekiwały na zmianę Statutu Uczelni;
- Władze wszystkich wydziałów Uczelni podjęły w czasie trwania niniejszej kontroli działania mające na celu doprowadzenie stanu dokonywanych ocen nauczycieli akademickich do obowiązującego stanu prawnego.

Ponadto Dziekan Wydziału Administracji i Nauk Społecznych wskazał na:

- brak jednolitego systemu zawierającego precyzyjne dane o tym, kto i kiedy był oceniany (nie w każdym przypadku wiedzę taką mają funkcjonujące w ramach Wydziału Instytuty i Katedry);
- pewną specyfikę w tym zakresie, która wiąże się np. z powrotem na Wydział pracowników zatrudnionych uprzednio, co do których także konieczne są takie oceny;
- mającą wpływ na oceny zmianę władz (od marca 2017 r.) w największej wydziałowej jednostce (Instytucie Prawa, Administracji i Zarządzania), wobec czego czas przedwakacyjny przeznaczono na wdrożenie się i rozpoznanie zadań

¹³ Uchwałą Nr 63/2016/2017 Senatu UKW uchylono ust. 3 § 89, który stanowił, że „oceny nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora, zatrudnionego na podstawie mianowania, dokonuje się nie rzadziej niż raz na cztery lata”.

przez nowe kierownictwo, a oceny pracowników zamierzano przeprowadzić później.

(dowód: akta kontroli str. 128-143; 183-193; 568-581; 604-654)

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁴, wnosi o:

- 1) określenie w Strategii Rozwoju UKW wartości referencyjnych i docelowych mierników, które umożliwią ocenę stopnia osiągnięcia jej celów,
- 2) zapewnienie przeprowadzania okresowych ocen nauczycieli akademickich z częstotliwością określoną w obowiązujących przepisach.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, listopada 2017 r.

kontroler:
Sławomir Kierat
doradca ekonomiczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Dyrektor
Barbara Antkiewicz

.....
podpis

.....
podpis

¹⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, dalej „ustawa o NIK”.